



FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	Licență – an univ. 2024-2025
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie ortodoxă pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul Vechiul Testament I						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. pr. Cătălin VATAMANU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Ilarion ARGATU						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					58
3.8 Total ore pe semestru					100
3.9 Numărul de credite					4

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu tablă, laptop, videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală de curs dotată cu tablă, laptop, videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1.Interpretează texte religioase CP2.Redacteaza lucrari stiintifice, academice si documentatie tehnica CP3.Predă texte religioase
Competențe transversale	CT1.Participă activ la viața civică CT2.Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie CT3.Se adresează unui public

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Familiarizarea studenților cu textul Bibliei, cu noțiunile de hermeneutică biblică și fundamentarea biblică a învățăturilor dogmatice și moral-religioase.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> • explice și să prezinte Sfinta Scriptură ca realitate unitară și coerentă; • identifice principalele texte biblice cu relevanță teologică; • descrie instituțiile religioase ale vechiului Israel; • prezinte principalele narațiuni biblice; • ancoreze discursul antropologic creștin în textul Vechiului Testament.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive în Vechiul Testament	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs*</i> , Vatamanu, pp. 1-11.
2.	Studiul Introducerii în Sfânta Scriptură. Canonul cărților Vechiului Testament	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 12-30.
3.	Inspirația Sfintei Scripturi	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 31-37.
4.	Istoria textului biblic . Cele mai vechi traduceri ale Vechiului Testament . Alte traduceri	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 38-55.
5.	Hermeneutica biblică	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 56-74.
6.	Pentateuhul. Unitatea și originea sa mozaică	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 75-87.
7.	Cartea Facerea. Istoria primordială	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 88-119.
8.	Cartea Facerea. Istoria patriarhilor	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 120-170.
9.	Viața patriarhilor biblici în interpretarea Sfinților Părinți	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 120-170.

10.	Exodul	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 171-189.
11.	Leviticul și Numerii	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 171-189.
12.	Preoția în Vechiul Testament	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 171-189.
13.	Teologia Pentateuhului	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 190-209.
14.	Profeții mesianice în Pentateuh	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	2h, <i>Note de curs</i> , Vatamanu, pp. 210-215.

Bibliografie

Referințe principale:

- [1]. *Biblia sau Sfânta Scriptura*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Cu aprobarea Sfantului Sinod, editia 2008 (și edițiile ulterioare). I-7165 TB
- [2]. Prof. dr. Pr. Petre Semen, *Așteptând mântuirea*, curs de introducere în cărțile Vechiului Testament, Editura „Trinitas”, Iași, 2000. II-12298 S

Notele de curs vor fi transmise studentilor prin e-mail.

Referințe suplimentare:

- [3]. *Dicționar biblic*, Editura creștină Stephanus, București, 1995. 22(03)/D39
- [4]. *Dicționar Enciclopedic de Iudaism*, Editura Hasefer, București, 2001. III-8411 D
- [5]. *Vocabular de Teologie Biblică*, publicat sub conducerea lui Xavier Léon-Dufour, Editura Arhiep. Rom.Catolice, București, 2001. 22(03)/L47
- [6]. *The Interpreter's Dictionary of the Bible, An Illustrated Encyclopedia*, Volume 1-4 and Supplementary volume, Abingdon Press, Nashville, 1991. IV-1375 D
- [7]. Prof. dr. Nicolae Neaga, *Hristos în Vechiul Testament*, Cluj-Napoca: Renașterea, 2007. II-23742 TB
- [8]. Maurice Cocagnac, *Simbolurile Biblice – lexic teologic*, Editura Humanitas, trad. de Michaela Slăvescu, București, 1993. 22(03)/C58
- [9]. Pr. Atansie Negoită, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Editura „Sofia”, București, 2004. II-20722 S
- [10]. Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaemeron și la Psalmi*, trad. de Pr. D. Fecioru, Editura IBMBOR, București, 2004. II-20458 TB
- [11]. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facerea*, trad. de Adrian Tanasescu-Vlas, Sophia București, 2004. II-20723 TB
- [12]. Ierom. Serafim Rose, *Cartea Facerii, crearea lumii și omul începuturilor*, Editura Sophia, București, 2001. III-9700 TB
- [13]. Pr. Ioan Sorin Usca, *Vechiul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți: Facerea, Ieșirea, Leviticul, Numerii, Deuteronom și Iosua*, 6 vol. Editura „Cristiana”, București, 2002-2004. 222.11.07; 276
- [14]. Prof. dr. John Breck, *Sfânta Scriptură în tradiția Bisericii*, Editura „Patmos”, Cluj-Napoca, 2003. II-19633 TB
- [15]. Prof. Petre Semen și Prof. Nicoale Chifăr, *Icoana – teologie în imagini*, Editura „Corson”, Iași, 1999. I-3443 TP
- [16]. Prof. Petre Semen, *Personalitatea lui Moise și poruncile date prin el*, în „Teologie și Viață”, 1-6, 1996, pp. 21-33.
- [17]. Walter Brueggemann, *Genesis*, Interpretation. A Bible Commentary for Teaching and Preaching, Louisville, KY: Presbyterian Publishing Corporation, 1973. II-823 S
- [18]. Brevard S. Childs, *The Book of Exodus: a critical theological commentary*, The Old Testament Library, Louisville: The Westminster Press, 1974. II-881 S
- [19]. Martin Noth, *Das dritte Buch Mose: Leviticus*, Das Alte Testament Deutsch, Göttingen: Vandenhoech & Ruprecht, 1962. III-10741 TB
- [20]. Origen, *Omilii și adnotări la Numere : Adnotări la Deuteronom*, studiu introductiv, trad. și note de Adrian Muraru, Iași: Polirom, 2022. II-38351

[21]. Gerhard von Rad, *Das fünfte Buch Mose: Deuteronomium*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1964, III-10788 S.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere în structura seminarului „ Fundamentele biblice ale învățurii de credință ”	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h
2.	Revelația dumnezeiască (posibilitatea revelației, Dumnezeu vorbește/tace)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 32-52.
3.	Sfânta Scriptură (Dumnezeu Cuvântul întrupat în Scriptură, Torah/Poruncile/Evangheliile)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 32-52.
4.	Sfânta Tradiție (VT: Pentateuhul și tradiția mozaică, fenomenul profetic; NT, Evangheliile, kerigma apostolică, Sfinții Părinți, cultul)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 32-52.
5.	Învățura creștină despre Dumnezeu. Existența personală a lui Dumnezeu (antropomorfismele în VT)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 52-65.
6.	Cunoașterea personală a lui Dumnezeu (teofaniile, bucuria/teama, providența, teodiceea)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 52-65.
7.	Atributele lui Dumnezeu. Aseitatea (Ieș. 3, 14, Numele divin, Poruncile 1-2, idoli)	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 65-107.
8.	Spiritualitatea. Atotprezența și Omniprezența	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 65-107.
9.	Veșnicia. Neschimbabilitatea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 65-107.
10.	Atotputernicia. Infinitatea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 65-107.
11.	Atotștiința. Atotînțelepciunea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 65-107.
12.	Sfințenia	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 65-107.
13.	Dreptatea și mila. Bunătatea și iubirea	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h; <i>Îndrumări misionare</i> , D. Radu, pp. 65-107.
14.	Concluzii	expunere, conversația euristică, exemplificare, învățare prin descoperire, problematizare	1h

Bibliografie

- [1]. *Îndrumări misionare*, lucrare elaborată de un colectiv de autori de la Institutul Teologic Universitar din București ; coordonator : pr. prof. dr. Dumitru Radu (manual), EIBMBOR, București, 1986. II-2177 S
- [2]. *Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament: THAT*, hrsg. von Ernst Jenni unter Mitarbeit von Claus Westermann, München: Kaiser, 1971. 038:221=112.2
- [3]. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, I, II, III, București, 1978; II-31622 TS
- [4]. Dumitru Stăniloae, *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea*, București, 1994; II-2162 S
- [5]. Paul Evdokimov, *Cunoașterea lui Dumnezeu în tradiția răsăriteană: învățătura patristică, liturgică și iconografică*, București, 1995; 1998; II-7139 TS
- [6]. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Sibiu, 1943, 1993. II-21413 TS
- [7]. Petre Semen, *Învățătura despre Sfânt și sfințenie în cărțile Vechiului Testament*, teză de doctorat în teologie, Editura Trinitas, Iași, 1993. III-2580 TS
- [8]. Cătălin Vatamanu, *Tăcerea divină – dialog continuu între Dumnezeu și om, în revelație*, în Conf. dr. pr. Ilie Melniciuc-Puică, Lect. dr. diac. Cătălin Vatamanu, Asist. dr. pr. Cezar-Paul Hârlăoanu, *Vorbirea și tăcerea în revelație. Festschrift la cea de-a 65-a aniversare a Pr. prof. dr. Petre Semen*, Editura Doxologia, Iași, 2014. III-17202 S
- [9]. Cătălin Vatamanu, *Educația la poporul ales*, ed. a doua, Editura Doxologia, Iași, 2011, 2024. III-16414 TB

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se studiază în alte centre universitare din țară și din străinătate. Prin conținuturile disciplinei se urmărește formarea viitorilor slujitori ai Bisericii, ca liturghi și propovăduitori ai Sfintei Scripturi.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- parcurgerea integrală a bibliografiei propuse la curs; - corectitudinea informației în formularea răspunsurilor la itemi; - relevanța textelor biblice; - coerența logică; - gradul de asimilare a limbajului de specialitate.	Examen	Examen scris – 70%
10.5 Seminar / Laborator	- realizarea portofoliului disciplinei; - relevanța informației biblice; - coerența logică exprimată în intervențiile orale; - gradul de asimilare a limbajului de specialitate.	Portofoliu	Seminar – 30%
10.6 Standard minim de performanță			
- cunoașterea noțiunilor: „revelație”, „inspirație”, „canon”. - enumerarea în ordine a cărților Sfintei Scripturi. - cunoașterea narațiunilor biblice ale patriarhilor Noe, Avraam, Isac, Iacov, Moise.			

Data completării,
30.09.2024

Titular de curs,
Conf. dr. pr. Cătălin VATAMANU

Vatamanu

Titular de seminar,
Dr. Ilarion ARGATU

Dr. Ilarion Argatu

Data avizării în departament,
05.10.2024

Director de departament,
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN

Emilian-Iustinian Roman